

ئوردوۋا	
بىرۋار	
سەركىدايىتى	
راۋىرت كىردى بۇ	ئادانسى سەركىكى كىرت (يونىسىف) كۆمىتەي بىرۋەبىردى ئوردوۋا
ئىشتىۋانى لەلەيەن	ئادانسى سەركىكى كىرت (يونىسىف)
ھاۋىەشان	

1- ئاشخان:

تا 15 ئىلۋى 2013، 154635 كەس لەلەيەن (لەننەي بالەي نەتقە يەكپىر تۈۋەكان بۇ ئىنابىران UNHCR1) تۇمار كراۋن لەنۋا ھەرىمى كوردىستاندا، كە تەنۋا يەك ئوردوۋا بۇ ئىنابىران كراۋە بوۋ، ئىۋىش ئوردوۋا دۇمىز بوۋ لە ئارىزىطاي دھۇك، كە ئىستە 65000 ئىنابىرى تىلە. لە رۇدى 15 ئىلۋى 2013دا، دىقەلەتدارانى ھىكومەتى ھەرىمى كوردىستان لە باكۋورى عىراقدا، بىخىرايى دەرطاي دىكەي كىرەۋە و لە ماۋەي سى ھەقتەدا، 56780 كەسى تر ھاتنە ناۋ كوردىستانى عىراق. لە كاتقە، لىشۋى ئىنابىران بىردەۋام بوۋە و رۇدانە 1000 كەس ھاتۋنە ناۋ ھەرىمى كوردىستان، تا داخستى سىۋور بەھۋى ھەلۋاردنە سىياسىيەكانقە. ھىكومەت دىمارقەك شۋىنى لەخۋەي (عەققۋى) كىرەۋە و سەند شۋىنىكى نىشتەجىبۋونى ھەمىشەيىشى دىستىشەن كىرەۋە بۇ ئىنابىران كە سۋاۋەرى دىكرىت بۇ ماۋىقەكى داھاتۋ لە كوردىستان بىمىنقە.

ئىستە، ئارىزىطاي ھەلۋىر سۋار شۋىنى ھەيە. ئارىزىطاي دھۇك زۋرتىن رىدەي ئوردوۋا كاتىي لەخۋە دەرطىت كە ھىكومەت دىرۋستىان دىقەت. ئارىزىطاي سىلمانىش كەمىرتىن رىدەي ئىنابىرانى لەخۋە طىرۋە و تەنۋا يەك ئوردوۋا تىا دىرۋست كراۋە. تىكرارى دىمارەي ھەملىنراۋى ئىنابىران لەم ئوردوۋا يەنە دىقەتە 80000 كەس.

خىشتەي دىمارە 1: دىمارەي ئىنابىرانى سۋرى لە ئوردوۋا كاتىي ناۋ كوردىستان، 17 ئىشرىنى دۋۋەي 2013 (سەرسۋاۋە: (لەننەي بالەي نەتقە يەكپىر تۈۋەكان بۇ ئىنابىران UNHCR1)

ئوردوۋا كاتىي	كەس	خىزان
دۇمىز **	45000	10000
ئوردوۋا عوبىدى	1990	420
ئوردوۋا كەتۋىسك	13137	3565
ئوردوۋا دارەشەكران	4358	913
ئوردوۋا قوشتەتە	3752	829
ئوردوۋا عەرىبەت	2726	813
ئاكىرى	2560	813
قەسەۋك	164	74
زاخۇ	395	121
ئوردوۋا باسەمە	2759	647
طەۋىلان	2810	834
سەرجەم	79651	19029

** 86796 سۋرى لە ئوردوۋا دۇمىز تۇمار كراۋن، بەلام دىمارەي دانىشتۋانى ئوردوۋا كە نىزىكەي 45000 كەس دىقەملىنرىت.

** 86,796 Syrians are registered at Domiz camp, however the camp population is estimated to be approximately 45,000.

1-2 مقبضت

2-2 ثامانجة دیار کر او وکان

- ### 3-1- دارة تجارة كان و ليكة و تة كان

- دابین کردنی بفرنامتیکی هتاهتطی لستەر ئاستی ئوردووا.
 - نۆی کردنۆی لیستی هاویشان به شیۆتیکی ریکوئیک
 - ریکخستنی کۆبوونۆی ریکوئیک و ئامادقوونی لایئنه سقرهکیی جییهجیکرهکانی (WASH)
 - ئاستی دهسهلاتی بریار دانی ئهو کارمهاندانی له کۆبوونۆهکان ئاماده دهب
 - نووسینی کۆنوسو کۆبوونۆهکان لهطههال خالهکانی کارکردن
 - بهشداري کردنی دهسهلاتدارانی خوحيي و بهريۆقهبرایهتیي تهکنیکیي حکوومیي (WASH) و
- ئفتابرهان و لایئنه ناحکوومیهکان

- ئامادە كىردى مىكانىزمەكان بۇ نەھىشتى دىوبارەبىونەۋە و ئىشكەش كىردى خىزمەتتۇزارى
 - نەخشە ئامادەبىونى جۇطرافىي ھابىشان و نۆي كىردىنەۋەي ضالاكىيەكانى بىرنامە بىتەي ئۆيىست
 - تىخىستى ھابىشان لەئاو نەخشە (قالبەكانى 4W)
 - شىكىردىنەۋەي كەلپىنەكان و دىوبارەبىونەۋەي بىسود بۇ بىرىدان
- ئىنجامدانى خەملىندى رىكوتىك بۇ ئىداۋىستىيەكان و شىكىردىنەۋەي كەلپىنەكان
 - بىكارھىنانى نامرازا ھابىشانەكان نەطىر بىرىت، وە/يان بىشدارى كىردى لى راتۇرتە سىرەكىيەكان
 - شىكىردىنەۋەي تۈنانى لايىنە جىيەجىكەرتەكانى (WASH) لەسەر ئاستى ئوردووا و كۈتەكانى بىدەنەنەۋەي سۈۋون
 - دىلپاۋون لى ئىرسە يەكتىرىرەكان (رەطەز، تەمەن، ئەككەۋتەي، دىنە...) و لەبىر سۈۋون رىتەن
 - لى شىكىردىنەۋەي كەلپىنەكان
- ئىتۈۋانى كىردى لى ئىلانى جىيەجى كىردى بىدەنەنەۋەي سۈۋونى طىشتى لەسەر ئاستى ئوردووا
 - دارىشتى ئىلانى كارى ھابىش لەسەر ئاستى ئوردووا كە سىراتىد و نامانج و ضالاكى و نىشانەرتەكانى ھىكۈمەت بىرەتەخۇ
 - رەتەندەۋەي كارلىكىردى لەطەل كەرتەكانى تىر لى سۈۋارىيەۋەي ئىلانى كار
 - رىكەۋتەي ھابىشانى (WASH) لەسەر ئاستى ئوردووا بۇ ئىۋەرتەكانى ئۈۋەل كىردىنەۋەي و سىراتىد كىشانەۋەي بىرەتەۋە لى طرۇئى (WASH)
- سۈۋونى و راتۇرت كىردى
 - طۈنجاندى شىۋەي سۈۋونى سۈۋونى بىرنامە بۇ ئوردووا و بىكارھىنانى لىلەيىن لايىنەكانى (WASH) كە ئەۋ نىشانەرتە سىرەكىيەنە لەخۇ دىطىرت كە طرۇئى كىرتى (WASH) لەسەرى رىكەۋتەۋون و خراۋنەتە ناۋ (RRP6)
 - لايىنەكانى (WASH) دۈۋ ھەفتە جارىك بىشدارى لى راتۇرتەكان دىكەن لەطەل بىرەۋەرتەدى ئوردووا و ئىنابىران
 - كۈكىردىنەۋەي داتاكان سىنەدايەتتى و سۈۋونىيەتتى داتاكان دىطىرتەۋە
 - لى كارى سۈۋونىدا، ئىداۋىستىيەكان و بىشدارى و تۈنانەكانى دىنان و كىدان و ئىۋان و كوران لەبىر سۈۋون دىطىرىن
- داكۋى
 - خەمەكانى داكۋى دەستىنەشەن دىكرىن بۇ بىشدارى كىردى لى بىرەۋەرتەدى ئوردووا و كىرتى (WASH) لەسەر ئاستى ھىكۈمەتتى ھىرىمى كوردستان
 - ئىنجامدانى ضالاكىيەكانى داكۋى لەجىياتى لايىنەكانى (WASH) و ئىنابىران
- ئىلانى فرىاطوزارى لەسەر ئاستى ئوردووا بۇ لايىنەكانى (WASH)
 - لايىنەكانى (WASH) بىشدارى دىكەن لى طەشەتەندى ئىلانى ئامادەباشى لەسەر ئاستى ئوردووا
 - مەترىيەكان لەسەر ئاستى ئوردووا دەستىنەشەن دىكرىن و تۈنانى ھابىشانى (WASH) نەخشەيان بۇ دادەرتە بى شىۋەيەكى رىكوتىك
- بىرەرسىارى بۇ كەسانى بىرەرتە
 - رىكەۋتەي لايىنەكانى (WASH) لەسەر مىكانىزمەكانى راۋىد كىردى و بىشدارى تىكىردى ئىنابىران
 - ئىنابىران ئاۋادان لى ضالاكىيەكانى (WASH) و لايىنەكانى (WASH) لەسەر ئاستى ئوردووا رىكەۋتەۋون لەسەر مىكانىزمى بىشدارى كىردى لى زانىارىيەكان

- لەسەر ئاستي ئوردووطادا، ميکانيزمیک دانراوة بۇ وەرطرتن و لیکۆلینەو و کارکردن لەسەر سکالاکان سەبارەت بە وەرطرتني هاوکاریبەکان

2- بنەماکانی هاوبەشني

بە مەبەستني بەهیز کردني طياني هاریکاري و بەهیز کردني ئاستي طەيانديني بەشداري لەنلوا (و لە دەقروەي) (HHP) و ئابەندبوون بە بنەماي هاوبەشني خوارەو:

يەكسانی: يەكسانی ئیویستی بە ریزطرتني دوولایەتە هەيە لە نیوان ئەنداماني هاوبەشني بەبێ طویدان بە قەبارە و هیز. هاوبەشاني (HHP) ریز لە سئارده و ئێرك و سەریەخویی يەكترني دەطرن و رەضاوي کۆت و ئابەندبوونەکان يەكترني دەکفن. بەلام ریزطرتني دوولایەتە ریطە ناطریت لەقوەي کە ریکخراوەکان ناکوکی بنیاتنەرانیان لە نیو نەبیت.

رۆشنی (شفافیت): رۆشنی لە ریطەي طفطوطوي نیوان سەرجهەم هاوبەشان بەدي دیت بە شیوەیەکی يەكسان، ئەوێش بە جەخت کردنەو لەسەر ئرس و راویذي ئیشوخت و بەشداري ئیشوخت لە زانیاریبەکان. طەياندن و رۆشنی، بە رۆشنی داراییشەو، ئاستي متمانە لەنیو ریکخراوەکان زیاد دەکات.

ریبازي ناراستەکراو بەقرو ئەنجام: دەبیت کاري مرویي کاریطەر لەسەر بنەماي راستي و بەقرو ئامانج بێت. ئەمەش ئیویستی بە هەماهەنطیي بەقرو ئامانج هەيە کە لەسەر بنەماي تواناي کاریطەر و تواناي بەکارخستني بەرجەستە هەيە.

بەئرسایي: هاوبەشاني (HHP) ئێرکیکی ناکاریيان لەسەر شانه بەرامبەر بە يەكترني بۇ ئەقوەي ئێرکەکاني خویان بەئرسایانه و دەستاکانه و بە شیوەیەکی ریک و طونجاو ئەنجام بدەن. ئێوان تەنیا ئەقو کاته ضالاکیبەکان ئەنجام دەدەن کە نامراز و لیهاتووي و کارامەي و توانایان هەبیت بۇ ئەقوەي ئێرکەکاني خویان بەجی بطەین.

تەواوکتر (تەکامل): هەمەجۆريي هاوبەشاني (HHP) سەرضاوەیەکی طرنطي هیزە ئەطەر ئشت بە خەسلەتە ریزەکیبەکاني خۆمان ببەستین و بەشداريیەکان يەكترني تەواو بکەین. تواناي خوجیي يەکیکە لە سەرضاوە سەریکیبەکاني هیز بۇ بەهیز کردن کە نێمە ئشتي ئی دەبەستین. هەر کاتێک بلویت، هاوبەشاني (HHP)، بەتایبەتیش، ئادانسانەکان ئەقوە يەكترتووەکان و ریکخراوە ناخوومییە نیودەقڵەتیبەکان هەول دەدەن ئەقو بکەنە بەشیکي دانەراو لە بەدقەطەوضووني کاري فرباطوزاري.